

เทศน์อบรมพระ ณ วัดป่าบ้านตาด
 เมื่อวันที่ ๘ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๓๓
ความวิตกวิจารณ์ในหมู่คณะ

นี่ก็ไม่มีอะไรจะพูดละ มันหมดของมัน เวลาไม่เอาไหนมันไม่เอาจริง ๆ นะ อย่างทุกวันนี้มันหมดของมันเข้าไปเลย ถ้ามันหมดแล้วก็จะได้เรื่องอะไร แต่ก่อนก็ไม่มี เป็นมันเข้ามา ๆ โดยลำดับลำดับมา อย่างเมื่อเช้านี้บิณฑบาตทางโน้นก็พอแล้วนี่ ก็มาแล้วเงยวงเวียนนะ จะล้มต่อหน้าต่อตาคนจนได้ เพราะฉะนั้นมาถึงหน้าวัดนี่จึงรับไม่ได้ ถ้ารับก็ล้มจริง ๆ ใครจะรู้ยิ่งกว่าเรารู้เรา ที่ทำนี้ผมก็เอาหัวใจคนสุดท้ายเจ้าของก็จะพัง ทำนี้เพื่อหัวใจคนทั้งนั้นนะ บิกบิน ๆ เท่าไรเจ้าของยิ่งอ่อนลง ๆ

ทุกวันนี้ได้พิจารณาหมดทุกสิ่งทุกอย่างแล้ว มันไม่มีอะไรที่จะออกไปเกาะไปเกี่ยวกับอะไรมันก็หมด แม้ที่สุดการสงเคราะห์สงหาเทศนาว่าการเครื่องมือมันก็หมดกำลัง ความเมตตาสงสารนั้นเมตตา แต่ว่าเครื่องมือที่เป็นเครื่องแสดงออกด้วยกิริยาแห่งความเมตตา มันไม่เอาไหนแล้วก็จำเป็นต้องอยู่

เรื่องวิตกวิจารณ์กับหมู่กับเพื่อนนั้นผมวิตกมากกว่าแต่ก่อน ตั้งแต่ยังหนุ่มยังน้อยความเมตตาสงสารก็เสมอกัน แต่ไม่มีความวิตกวิจารณ์อย่างทุกวันนี้มากเหมือนที่เป็นอยู่เวลานี้ในวัยนี้ เกี่ยวกับการประพฤติปฏิบัตินี้เป็นสำคัญ ผู้นำทางก็หมดไป ๆ อยู่โดยลำพังใครก็เคยอยู่แล้วเป็นยังไง มันไม่ได้หลักได้เกณฑ์อะไร เหล่านี้ก็ได้นำมาพูดให้หมู่เพื่อนฟังหมดแล้ว ไม่มีครูมีอาจารย์เป็นเครื่องจุดเครื่องลาก เป็นแม่เหล็กเครื่องดึงดูดเอาไว้มันฟังได้ง่าย ๆ ใจนี้ เรื่องอรรถเรื่องธรรมนั้นจำได้ แต่กิเลสมันไม่ยอมฟังเสียงความจำนั้นซิ นอกจากความจริงเท่านั้นกิเลสถึงจะยอม

เมื่อได้ยินได้ฟังครูอาจารย์แนะนำสั่งสอนอยู่ เห็นอยู่ต่อหน้าต่อตา ได้ยินอยู่ด้วยหูของเรา คิดอยู่ด้วยใจของเรา ซึ่งเกี่ยวข้องกับท่านอยู่มันก็มีกำลังภายในจิตใจ นี่ก็จัดว่าเป็นความจริงอันหนึ่ง ที่จะต้านทานความจอมปลอมทั้งหลายได้ เพราะความจอมปลอมนี้ไม่เคยอ่อนตัวโดยธรรมชาติของมัน มีแต่จะแข็งขึ้นเรื่อย ๆ ถ้ามีธรรมะเข้าไปปราบไปปราบ ไปคัดค้านต้านทานมันก็อ่อนตัวลง เพราะกำลังมันสู้ธรรมะไม่ได้ พอธรรมะอ่อนลงมันก็แข็งขึ้นทันที แต่ธรรมะนี้เราต้องได้จุดได้ลาก เมื่อยังไม่ถึงขั้นที่ควรเป็นเองที่ควรช่วยตัวเองได้แล้วก็ต้องได้จุดได้ลาก การจุดการลากนั้นก็ใช้เวลาอ่อนตัวได้ เวลาอ่อนตัวนั้นแลเป็นเวลาฝ่ายต่ำคือกิเลสทั้งหลายมีกำลัง มันตีตื้น ๆ ถ้าท่านมันไม่ไหวก็พัง

การมีครูมีอาจารย์จึงเป็นสิ่งสำคัญมากทีเดียว เราเคยมาแล้วไม่สงสัย ประจักษ์ ใจ อยู่กับท่านมันร่มเย็น กลัวก็กลัวด้วยธรรมไม่ใช่กลัวแบบโลก ๆ ที่เขากลัวกัน กลัว เป็นธรรม เคารพเลื่อมใสทุกอย่างที่เป็นธรรมทั้งนั้น ความขลาดความกลัวความ ระมัดระวังท่าน กลัวท่านจะดุจะว่านี่ก็เป็นธรรมหมด มันต่างกันอย่างนั้น ความระวัง อย่างนี้เป็นธรรม ๆ ทั้งนั้น จิตก็ไม่ค่อยผาดโผนโลดเต้น ค่อยไปตามร่องตามรอย

องค์หลักฐานพยานท่านร่วงโรยไป ๆ คือครูบาอาจารย์ร่วงโรยไป ๆ ใจของเรา ก็ ยิ่งอ่อนลง ๆ นี่ที่ว่าวิตกมาก แล้วเชื่อไฟเวลานี้มากจริง ๆ จนมองไม่ทันคิดไม่ทัน เชื่อไฟ ที่จะส่งเสริมกิเลสให้มีความรุนแรงมากขึ้น เพื่อเผาหัวใจของสัตว์โลกไม่ว่าใคร ๆ ก็ตาม มีอยู่รอบด้านมีอยู่ทุกแห่งทุกหน นี่สิ่งที่ทำให้วิตกวิจารณ์มาก สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่กล่อม ใต้อย่างง่ายดายที่สุดเลย มีมาทุกแห่งทุกมุมทำให้หลงให้เพลินได้ทั้งนั้น

ความหลงความเพลินเป็นเรื่องของกิเลส สิ่งที่จะทำให้หลงให้เพลินก็คือเครื่อง ล่อของกิเลส ที่น้ำมันก็เป็นอยู่อย่างนี้ทั่วไปหมด ใครจะคิดว่าสิ่งเหล่านี้เป็นภัย ถ้าคิดว่าเป็น ภัยเข้าใจว่าเป็นภัยภายในจิตจริง ๆ แล้ว ใครจะไปเสาะใครจะไปแสวงหามา ไม่หา มา นี่ก็คิดเห็นว่าเป็นความเพลิดเพลินความสนุกสนานรื่นเริง โดยไม่ได้คิดว่ายา พิษมันแฝงตัวของมันมากับสิ่งนั้น ๆ เลย นี่สำคัญมาก โลกถึงได้เสียหายกันมากมาย ทั้ง ๆ ที่ว่าโลกเจริญนั้นแหละ เจริญมันก็เจริญไปเพื่อความทุกข์ความลำบากความ ทรมานเสีย ไม่ได้เจริญไปเพื่อความสงบสุข ถ้าไม่มีธรรมเข้าแทรกแล้วหาจุดที่หมายไม่ ได้เลย

ใครจะว่ามีความรู้วิชาฐานะมันคงขนาดไหนก็ตาม ก็เป็นเพียงลมปาก เป็นเพียง ความสำคัญของใจเท่านั้นว่ามีสิ่งนั้นมีสิ่งนี้ จิตเข้าไปฟังสิ่งนั้นเข้าไปฟังสิ่งนี้ ไปเกาะ สิ่งนั้นไปเกาะสิ่งนี้ เกาะได้เพียงสัญญาความจำความหมายเท่านั้น ความจริงไม่มีในหัว ใจ เพราะไม่มีธรรมซึ่งเป็นความจริงแทรกอยู่นั้น แล้วจะเอาอะไรมาเป็นสาระแก่นสาร ได้ ไม่มี ล้มไปด้วยกันทั้งนั้น ถ้าไม่มีธรรมเสียอย่างเดียว นี่ที่ทำให้วิตกมากไปทุกวัน ๆ

สิ่งที่เป็นข้าศึกต่อสัตว์โลกมีอยู่ทุกแห่งทุกหน ทั้งผู้มีชีวิตอยู่ทั้งผู้ตายไปแล้ว ก็ เต็มไปด้วยสิ่งที่ทำให้เกิดความทุกข์ความทรมาน มีชีวิตอยู่ก็มีสภาพหนึ่งที่จะทำให้ลุ่ม หลง ให้ได้รับความทุกข์ความทรมาน ตายไปแล้วก็เป็นอีกสภาพหนึ่งซึ่งเรียกว่าวิบาก กรรม ต้องแผดต้องเผาสัตว์ทั้งหลาย ตามอำนาจแห่งกรรมหนักเบาเล็กน้อยของตน ๆ ทั่วดินแดนไม่มีอะไรว่างเลยที่สัตว์ทั้งหลายไม่ได้ทำกรรม ผู้ที่จะมาจุดมาลากให้หลุด ให้พ้นไปจากนั้นก็มาเป็นกาลเป็นเวลา เช่นพระพุทธเจ้ามาตรัสรู้ก็มาเป็นกาลเป็นเวลา ที่จะได้รับผลรับประโยชน์คือสัตว์ทั้งหลาย พอหลุดพอพ้นไปได้ หรืออ่อนหนักเป็นเบา ก็ตอนนั้นเท่านั้นแหละ

แต่นี้พุทธศาสนายังมีอยู่ แต่เราสังเกตดูซิว่า ผู้นับถือพุทธศาสนาด้วยความจริงใจมีสักกี่ราย นอกจากมีแต่ลมปากพูดว่าเป็นชาวพุทธเท่านั้น แม้ที่สุดพระเราก็ไม่พ้นจะเป็นอย่างโลกทั่วๆ ไปที่เขาไม่ได้บวชเลย เรื่อยๆ เข้าใจว่าพระเหล่านี้เป็นผู้แน่นหนามั่นคงต่อสัจธรรม คือพระพุทธรูป พระธรรม พระสงฆ์ และมั่นคงต่อการปฏิบัติเพื่อแก้ไข ถอดถอนกิเลสให้ถึงแดนแห่งความพ้นทุกข์ มันไม่ค่อยมีจะว่าอะไร มีแต่เครื่องอาศัยทั้งนั้นแหละ ว่าเป็นโลโก้ได้

เราบวชมาใคร่ก็เคารพ เห็นผ้ากาสาวพัสตร์แล้วจิตใจก็อ่อนทำอะไรไม่ได้ เมื่อจะคิดดูถูกเหยียดหยามก็กลัวเป็นบาป ผู้ที่สนุกทำบาปที่อยู่ในวงผ้าเหลืองก็ทำอย่างหน้าด้านไปได้สบายๆ นั่นกิเลส ฟังซิกิเลสมันไว้หน้าใครที่ไหน ไม่ได้ไว้ ทำได้เป็นได้ทั้งนั้น ถ้าผลอดตัวเมื่อไรแล้วไม่ว่าพระไม่ว่าฆราวาสเป็นได้ด้วยกันนี้แหละ นี่ที่ว่าศาสนาเสื่อม ดังที่เคยพูดแล้วมันเสื่อมอยู่ที่ตัวบุคคลตัวผู้นับถือศาสนา ไม่ได้มีความจริงจิงอะไรกับธรรมที่ท่านสอนไว้ด้วยความจริงจิงด้วยพระเมตตา ผู้รับไม่ได้รับด้วยความจริงจิง สักแต่ว่ารับ เลยเป็นชนบประเพณีไปเสีย ทำอะไรจึงมีแต่ชนบประเพณีพอให้แล้วๆ ไปเท่านั้น ส่วนที่จะหวังเอาจริงเอาจัง เอาความถูกต้องดีงามจากศาสนธรรมจริง ๆ ไม่สนใจ เลยมีแต่กิริยา มีแต่พิธีเพียงเท่านั้น เหล่านี้เป็นความอ่อนแอมากไหมผู้นับถือศาสนา พิจารณาตามนี้ซิ

มาวงพระวงเณรของเราเนี่ย เฉพาะวงพ่อแม่ครูอาจารย์มันของเรานี้ก็นับวันอ่อนลงๆ การอ่อนในความชวนชวยในการประพฤติปฏิบัติหลักธรรมหลักวินัย เพื่อความแก้ความไขความถอดถอนแล้ว จะเอาอะไรมาแข็ง จะเอาอะไรมาเป็นผล ผลถึงจะเกิดขึ้นให้เป็นความสงบร่มเย็น ให้เป็นความเฉลียวฉลาด เพราะความชวนชวยมันอ่อนแอเอามากถึงกับไม่มี

ต่อไปนี้ทางจงกรมในวัดกรรมฐานของเราจะไม่มีเหลืออะไรนะ พระพุทธรูปเป็นศาสดาองค์เอก ท่านทรงเดินจงกรมอยู่ตลอดวันปรินิพพาน มีในตำรับตำรา พระสาวกอรหันต์อรหันต์ท่านทั้งหลาย ที่ท่านสิ้นกิเลสแล้วทั้งนั้น ท่านก็เดินจงกรมอยู่จนกระทั่งวันปรินิพพานเช่นเดียวกันหมด ไม่มีใครที่จะเห็นว่าได้มรรคได้ผลเป็นที่พอพระทัยและเป็นที่พอใจแล้วการเดินจงกรมไม่จำเป็น ท่านหากจำเป็นของท่านในแง่หนึ่งที่เราผู้เป็นคัลงกิเลสไม่สามารถที่จะทราบได้นั้นแล ทราบได้เฉพาะท่านผู้สิ้นกิเลส ว่าการเดินจงกรมนี้สมาธิภาวนา มีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกันอย่างไรกับจิตใจและธาตุชั้นธรรมาธาตุของท่าน เมื่อยังทรงพระชนม์อยู่และมีชีวิตอยู่ ท่านทราบของท่านได้ดี และความชุ่มเย็นระหว่างชั้นธรรมาธาตุกับจิตใจที่สืบทอดกันไปให้ยืดยาวนานพอถึงกาลอายุขัย ขึ้นอยู่กับอะไรท่าน

ก็ทราบ เรื่องการเดินจงกรมนั่งสมาธินี้เป็นโอสถสำคัญทั้งนั้นสำหรับท่านจะดำเนินไม่ละ ไม่ถอย เป็นเพียงผิดกันกับพวกเราที่มีกิเลสอาสวะหนักเบาเล็กน้อยเท่านั้น

ภavanaของพวกเราเดินจงกรมนั่งสมาธิของคนมีกิเลส จึงต้องเดินเพื่อแก้เพื่อไข เพื่อถอดเพื่อถอนเพื่อชำระกิเลสตามประเภทที่มีอยู่ของตน จนกระทั่งถึงให้ผ่านพ้นไปได้ นี่เจตนามีต่างกันอย่างนี้เท่านั้น สำหรับผู้สิ้นกิเลสแล้ว ท่านไม่มีเจตนาที่จะแก้ไข ถอดถอนกิเลสตัวใด เป็นเรื่องระหว่างขั้นธกักับจิตปฏิบัติต่อกันเท่านั้น จิตเมื่อจะครอง ธาตุครองขั้นธไปนาน ก็ต้องมีการปฏิบัติเยียวรักชากัน เหมาะสมในทางใดก็ตองนำ ทางนั้นมาปฏิบัติ เช่นเดินจงกรมเป็นวิธีการบำบัดรักษาอย่างหนึ่ง นั่งสมาธิภาวนาเป็น วิธีบำบัดรักษาชำระระหว่างขั้นธกักับจิตที่อยู่ด้วยกันนี่ประการหนึ่ง สำหรับผู้มุงสิ้นกิเลสความ เพียรทุกประโยคมีแต่ท่มลงไปเพื่อฆ่ากิเลสทั้งนั้น นี่ต่างกันที่ตรงนี้ กิเลสมีหนักเบา มากน้อยเพียงไร ละเอียดแค่ไหน เรื่องความเพียรนี้ท่มลงไปเพื่อกิเลสๆ ทั้งนั้น เพื่อจะ สังหารกิเลส ถ้าพูดถึงธรรมสุดยอดจริง ๆ ก็เพื่อสังหารกิเลส ต่างกันอย่างนี้

นี่เราก็เป็นคลังกิเลสอยู่ด้วยกัน ยิ่งชี้เกี่ยชี้คร้านในการเดินจงกรมนั่งสมาธิ ภาวนา การสำรวมระวังรักษาจิตของตนแล้ว จะเอาอะไรมาเป็นหลักเป็นเกณฑ์ เป็นที่ พึ่งเป็นที่ยึดถือเป็นที่ยึดที่เหนี่ยวที่เกาะของเรา คิดซิ จิตเมื่อยังไม่พอตัวต้องเกาะ ร้อย ทั้งร้อยพันทั้งพัน ทั้งหมื่นทั้งแสนทั้งล้าน ๆ เกาะทั้งนั้น ดูจิตของเราดวงเดี๋ยวนี้ก็เท่ากับ ดูจิตทั่วโลกดินแดนของสัตว์ทั้งหลายนั่นเอง เมื่อยังไม่มืทีเกาะที่ยึดต้องเสาะต้องแสวง หา มีแล้วก็ต้องเกาะ เว้นแต่ผู้ที่พอแล้วดังที่กล่าวมาสักครู่นี้เท่านั้นท่านไม่เกาะ พระ พุทธเจ้าพระสาวกอรหันต์ท่าน ท่านไม่เกาะ ธรรมกับท่านเป็นอันเดียวกันแล้ว ธมฺโม ปทีโป ธรรมฉันใดจิตใจที่บริสุทธิ์ก็ฉันนั้น จิตใจที่บริสุทธิ์ฉันใดธรรมที่เลิศก็ฉันนั้น เข้า กลมกลืนเป็นอันเดียวกันแล้วจะเอาอะไรไปเกาะอะไร มีอันเดียวไปหาเกาะกับอะไร ต่างกันอย่างนี้

ผู้มีกิเลส ฟังชีว่ามีกิเลสมันไม่ใช่สองแล้วหรอนั้น แล้วจะอย่างไรที่จะแก้ กิเลสลงไปได้ ก็ต้องชะต้องล้างต้องกำจัด ด้วยสังวรธรรมคือความระมัดระวังสังเกตตัว เอง ประกอบความพากเพียรเพื่อแก้เพื่อไขเพื่อถอดถอนตัวเองอยู่อย่างนั้น นั่นเรียกว่า เพื่อเกาะ เกาะธรรม สติปัญญาเป็นเครื่องเกาะ ความเพียรนี้เป็นเครื่องเกาะทั้งนั้น เครื่องยึดทั้งนั้น ไม่อย่างนั้นกิเลสไม่กลัว ต้องเอาสิ่งเหล่านี้มาเป็นเครื่องกำบังหรือเป็น เครื่องมือต้านทานซึ่งกันและกัน

นี่ที่วิตถวิจารณ์กับหมู่เพื่อน เกี่ยวกับเรื่องการประกอบความพากความเพียร เพราะสิ่งที่จะมาทับถมโจมตีเรานั้นมีมากต่อมากเวลานี้ มีอยู่ทุกแห่งทุกหนตำบลหมู่บ้าน ไม่ว่าบ้านนอกในเมืองมันเป็นอันเดียวกันหมด พระเราจะได้หนึ่งหน้าๆ ได้หนึ่ง

เพชรมาจากไหนที่จะไม่ถลอกปอกเปิก เมื่อกระทบกระเทือนกับสิ่งเหล่านี้แล้ว มันก็เป็นเหมือนหนังของโลกเขานั่นแล คำว่าหนังก็หมายถึงใจ ใจยังมีกิเลสอยู่ก็เหมือนใจโลก เมื่อถูกกระทบกระเทือนก็ต้องถลอกปอกเปิกแล้วเสียหายไปตามๆ กันกับสิ่งที่มากระทบกระเทือนหนักเบาเล็กน้อยอยู่โดยดี นี่ถ้าไม่มีการระมัดระวังรักษาเป็นอย่างนั้น

การประกอบความเพียรก็เคยได้พูดให้ฟังมากต่อมากแล้ว อุบายวิธีการใดที่ได้ผลมากกว่าวิธีการอื่นให้นำมาใช้ให้มาก ให้สนใจกับวิธีการนั้น เหล่านี้ก็บอกหมดแล้ว ใจที่ตื้อคืออะไร ก็กิเลสนั่นเองมันตื้อ ใจจริง ๆ ไม่ตื้อไม่ตัน กิเลสมันเข้าฝังใจจึงทำให้ใจติดตันตื้อตันต่ออรรถต่อธรรม ใจจริง ๆ ไม่ตื้อ กิเลสที่แฝงอยู่ในใจนั้นแลพาให้ตื้อพาให้ตัน พาให้ทำความผิดพลาดอยู่เสมอ จึงต้องได้ใช้ความพิจารณาเอาอย่างมาก ไม่เช่นนั้นไปไม่รอดนะ

สติส่วนมากตั้งได้ด้วยการผ่อนอาหาร นี่สำคัญนะ ผมประจักษ์ในหัวใจจึงได้กล้าพูดอยู่เสมอ ยิ่งผู้ตั้งสติตั้งไม่ได้เรื่องแล้วนั้นยิ่งแล้ว ธาตุชั้นธัมกำลังมากมันทับเอาจริง ๆ ต้องได้ผ่อนได้บังคับ ก็เคยพูดให้ฟังแล้วว่า ตั้งแต่วินออกปฏิบัติกรรมฐานขึ้น เวทีต่อกรกับกิเลส ไม่มีวันไหนเวลาใดได้รับความสะดวกสบายตามอิสระเลย เพราะกิเลสมันเหยียบย่ำทำลายตลอดเวลา เราจะเอาอิสระมาจากไหน จึงต้องได้ระมัดระวังต่อสู้อยู่ตลอด

ทางธาตุทางชั้นการอยู่การกิน ก็ต้องได้กดเอาไว้บังคับเอาไว้ไม่ให้กินมาก นอนก็เหมือนกัน มีแต่ทำบังคับ ทำตบทำต่อแยกกันอยู่อย่างนั้น ทำอยู่สะดวกสบายไม่มี การต่อสู้กับกิเลสต้องเป็นอย่างนี้ อยู่ปกติก็ระวังอยู่ตลอด สติกับใจไม่ให้พราวจากกัน มีอยู่อย่างนั้น ปัญญาที่จะนำมาสอดส่อง ที่จะนำมาพิจารณาสิ่งทั้งหลาย ให้รู้เหตุรู้ผลชัดเจนแล้วปล่อยวางนั้นก็ใช้ได้เรื่อยมา สับกันไปปนกันไปนั้น จึงอยู่เป็นสุขไม่ได้ เราจะอยู่เป็นสุขโดยลำพังทั้ง ๆ ที่มีกิเลสเต็มหัวใจอยู่เป็นสุขไม่ได้ ทุกข์ก็ต้องยอมรับว่าทุกข์ ทุกข์เพราะการต่อสู้แก้ไขกิเลสนี้พระพุทเจ้าก็พาทุกข์มาแล้ว สาวกทั้งหลายทำนพาทุกข์มาแล้ว ไม่เป็นของแปลกประหลาดอะไรสำหรับผู้ดำเนินงานเพื่อความพ้นทุกข์ ต้องยอมรับความหนักเบาเล็กน้อยแห่งความเพียรของตน

แล้วครูบาอาจารย์พลัดไปพราวไปจากไป ก็จะกลายเป็นโลเลไปหมด กรรมฐานก็จะมีแต่ชื่อแต่นาม หาความจริงในวงกรรมฐานไม่ได้นี่จึงทำให้วิตกมาก แล้วก็เรื่องการเกิดการตายที่จะหมุนไปเวียนมาของใจที่มีกิเลสอันหนึ่ง ที่สำคัญเอามากทีเดียว ถ้าได้ชำระลงไปให้ได้มีความเบาบางไปพอสมควรแล้วก็ยังพอทำเนา ไปเกิดในภพชาติต่าง ๆ ก็เป็นภพที่ดีพอบรรเทาทุกข์ได้ในภพนั้น ๆ ถ้าเป็นแบบคลังกิเลสเช่นเดียวกับ

โลกทั่วๆ ไปแล้ว ความเป็นอยู่ความหนักเบาเล็กน้อยในเรื่องทุกข์ทั้งหลาย มันก็เป็นเหมือนโลกทั่วๆ ไป อันนี้ก็ทำให้วิตกวิจารณ์เหมือนกัน

เมื่อเทียบกับท่านผู้สิ้นกิเลสแล้ว มาบวกกันกับพวกเราที่เป็นคลั่งกิเลสนี้มันเป็นอย่างที่ว่านั้นแหละ เพราะท่านสิ้นท่านสิ้นจริงๆ ท่านหมดจริงๆ รู้้อยู่ภายในหัวใจของท่าน ไม่มีอะไรเป็นปัญหาเลย ปัจจุบันอยู่ตลอดเวลา ไม่มีคำว่าอดีต เพราะอดีตที่ผ่านมาแล้วท่านก็ไม่ไปยึด อนาคตที่จะมาข้างหน้า จะมาจากไหนปัจจุบันก็รู้เท่าทันอยู่ตลอดเวลา ขาดจากสิ่งทั้งหลายอยู่แล้วโดยประการทั้งปวง จึงว่าไม่มีอดีตอนาคต อยู่ในวงปัจจุบันล้วนๆ

ท่านจะไม่ทราบได้ยังไง ว่าการเกิดการตายเมื่อสิ้นซากภายในจิตใจแล้ว ท่านจะเอาอะไรไปเกิด และจะเอาอะไรมาเป็นเครื่องก่อกรรมวุ่นวายในวาระนั้นวาระนี้ชาตินี้ชาตินี้ ชาติก็ไม่มีมาเป็นเครื่องยืนยันรับรองทุกข์ทั้งหลาย ทุกข์จะเกิดมาจากไหน ทุกข์ชนิดใด อชาติตส ผู้ไม่เกิดคือผู้ไม่มีทุกข์ ก็รู้้อยู่ภายในจิตใจ จิตไม่เกิดอีกก็รู้ แล้วเอามาเทียบกับพวกที่วกเวียนเปลี่ยนแปลงไปในภพน้อยภพใหญ่สูงๆ ต่ำๆ ลุ่ม ดอนๆ ที่เต็มไปด้วยกองทุกข์ๆ จนกระทั่งถึงขั้นมหันตทุกข์นี้ซิ มันน่าทุเรศจริงๆ แต่พวกเราทั้งหลายมีแต่ความกลัวความเพลิน มีแต่ความหวังเต็มหัวใจแต่ไม่เคยมีอะไรสมหวัง ตื่นขึ้นมาหวังแล้วจนกระทั่งหลับ หวังอยู่ตลอดเวลา แต่ไม่สร้างเหตุแห่งความหวังให้มีขึ้นมา พอต้อนรับความหวังให้สมหวังบ้าง นี่ซิอันหนึ่งนะสำคัญอยู่มากทีเดียว

ภพไหนที่จะไม่แบกกongทุกข์มากน้อย ส่วนมากมีแต่ภพเป็นพินเป็นไฟ เพราะจิตใจปฏิบัติยึดติดกับสาเหตุแห่งความเป็นพินเป็นไฟ และเสาะแสวงหาชวนชวยกัน ตันรกันอยู่อย่างนั้นกับสิ่งที่พินเป็นไฟ ยังมีชีวิตอยู่ก็ร้อนให้เห็นอยู่ภายในหัวใจ เครื่องประดับภายนอกก็คือกิยามารยาทเท่านั้น มองเห็นกันก็ว่าเป็นความสุขความสบาย ภายในหัวใจเหมือนไฟไหม้กองแกลบเพราะกิเลสอยู่ในนั้น เวลาตายไปแล้วจะเอาอะไรเป็นหลักเป็นเกณฑ์ หาหลักหาเกณฑ์ไม่ได้ ถ้าไม่สร้างหลักเกณฑ์คือความดีไว้สำหรับตนเสีย อย่างน้อยให้พอเป็นพอไปพออุพอใดกัน มากกว่านั้นให้เป็นที่พอใจแล้วไป หากยังมีเกิดอยู่อีกก็เกิดในสถานที่พอบรรเทาได้ในเรื่องความทุกข์ความทรมานทั้งหลาย เพราะความสุขที่เกิดขึ้นจากความดีภายในใจเป็นเครื่องต้านทานกัน จึงพออุพอใดกันไปได้

แต่สำหรับนักบวชเราจะไปคิดอะไรยึดเยื่อถึงภพนั้นภพนี้ ซึ่งผิดกับเพศของนักบวชซึ่งเป็นเพศเพื่อความพ้นทุกข์นี้มากมาย ความเพียรเวลาจะเด็ดกิเลสตัวไหนจะขาดในวันนี้เดือนนี้ปีนี้เป็นความต้องการทั้งนั้นๆ นั้นถึงถูกต้อง ให้จิตมีแต่ทำหันกับกิเลสอย่างเดียว เพื่อความสิ้นไปๆ แห่งเชื้อที่จะพาให้เกิดนี้โดยลำดับลำดับ นี่ทางของนัก

บวช เจตนาของนักบวช ความมุ่งหมายของนักบวชควรจะเป็นอย่างนั้น เพราะท่านเคยเป็นมาแล้วอย่างนั้น เอาจนกระทั่งไม่มีอะไรเหลือภายในใจเลย

เราจะได้สนุกดู ไม่ได้ตั้งใจว่าจะดูแหละ แต่เรื่องทั้งหลายกับใจอันนี้ปิดไม่อยู่ เพราะใจเป็นนักรู้ทำไมจะไม่รู้ เหตุการณ์จะมีกว้างแคบขนาดไหนใจที่พ้นจากความปิดบังไปหมดแล้ว ไม่มีอะไรปิดบังหุ้มห่อ เปิดเผยตัวเองออกหมดแล้ว ทำไมจะไม่รู้ ทำไมจะไม่เห็น จะว่าสนุกดูก็ทำไมจะไม่สนุกดู แต่ท่านไม่สนุก กิริยาอันนี้เอามาจากโลกเท่านั้นมาพูด ดูตามเหตุตามผลตามหลักความจริง จะทำให้เกิดสลดสังเวชเป็นไหน ๆ พูดไม่ถูก จะว่าล้นหัวใจก็ได้ พูดถึงเรื่องความสลดสังเวชต่อสัตว์ทั้งหลาย ที่ได้รับความทุกข์ความทรมานด้วยการเวียนเกิดเวียนตายอยู่ไม่หยุดไม่ถอย และการเสวยกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากความคึกความคะนองของตนและความไม่รู้ไม่เห็นของตน ทำลงไป ที่เกี่ยวกับพินกับไฟ แล้วกลับมาเผาไหม้ตนเอง นี่มันน่าสลดสังเวชเอามากมาย

ใครจะว่าบาปไม่มี บุญไม่มี นรกไม่มี สวรรค์ไม่มีก็ตามเถิด พระพุทธเจ้าเพียงพระองค์เดียวเท่านั้นพอแล้ว นอกนั้นมีแต่สัตว์ตาบอด คนตาบอดไปรู้ได้ยังไง เราเทียบดูสิ่งที่จะพึงเห็นเต็มแผ่นดิน แต่เราเป็นคนตาบอดเสียเท่านั้นเป็นยังไง มีความหมายอะไรกับสิ่งที่มีอยู่เหล่านั้น คนตาบอดมันไม่เห็นก็บอกว่าไม่มี แต่คนตาดีนี่เห็นกันอยู่เป็นยังไง ใครจะปฏิเสธได้ลงคอ นี่ละเรื่องบาปบุญคุณโทษนรกสวรรค์จนกระทั่งถึงนิพพาน แสดงไว้อย่างสด ๆ ร้อน ๆ ไม่มีคำว่าครีว่าล้าสมัย นั้นเป็นเรื่องกลลวงของกิเลสมาเสกสรรปั้นยอ มาคัดมาค่านด้านทานไมให้เชื่อธรรมทั้งหลายที่เป็นความจริง ซึ่งพระพุทธเจ้าทรงแสดงไว้เท่านั้น เพราะฉะนั้นจึงขอให้เป็นที่ลงใจ แล้วปฏิบัติตัวให้ถึงเขตถึงแดนแห่งความมุ่งหมายไม่ให้เสียกาลเสียเวลา

อยู่ที่ให้เหมือนอยู่คนเดียว แม้จะมีเพื่อนฝูงมากขนาดไหนก็ให้ทำความรู้สึกตัวอยู่กับความเพียร ประหนึ่งว่าเป็นคนคนเดียว สองกับความเพียรเท่านั้น ให้หมั่นกันอยู่อย่างนั้นนั่นแหละเหมาะ ขอให้ใจนี้ได้หลุดพ้นไปเถอะ เป็นยังไงแดนอัศจรรย์ ตั้งแต่เกิดมาเราไม่เคยเห็น ได้ยินแต่ท่านพูดให้ฟัง ธรรมท่านแสดงไว้แต่ไม่เคยปรากฏในหัวใจเราเลย เราก็เอาความแน่นอนไม่ได้ เมื่อเจอเข้าอย่างจัง ๆ แล้ว ตั้งพระสาวกท่านตรัสรู้หรือบรรลุมรรคตามพระพุทธเจ้าเท่านั้น หมอบราบเลยด้วยการยอมรับพระพุทธเจ้า เพราะความบริสุทธิ์ความหลุดพ้นจากทุกข์นั้นเป็นอันเดียวกัน ไม่จำเป็นต้องทูลถามพระพุทธเจ้า นั่นเป็นผู้หมดห่วงหมดโยหมดภาระกังวลทุกสิ่งทุกอย่าง หมดโดยสิ้นเชิง ก็คือผู้สิ้นจากกิเลส สิ้นแล้วรู้แล้วประจักษ์อยู่ในปัจจุบันนี้ นี่แหละผลแห่งการประพฤติปฏิบัติธรรม

อย่าได้พากันย่อหย่อนอ่อนสดีกำลังวังชา มีแต่ความขี้เกียจขี้คร้านโหมตัวเข้ามา
ทับถมแล้วไปไม่รอดนะ จะตายจมโลกอันนี้ซึ่งเป็นเหมือนกับว่าเราไม่เคยจมไม่เคยตาย
ความจริงมันเคยเป็นมาสักเท่าไรแล้วก็ไม่เบื่อหน่าย จะต้องลงไปจุดนั้นอีกแหละ จุด
แห่งความทุกข์ความทรมาน

นี่ก็ไม่ได้เทศนาว่าการเสียนาน ก็อย่างที่ท่านทั้งหลายได้ทราบแล้วนั่นแหละ วัน
นี้ก็ฤดูโถมาเฉยๆ เทศน์ก็อย่างที่เห็นที่ได้ยินอยู่เดี๋ยวนี้ ได้ถูกไปลากไป เพราะฉะนั้นขอให้
พากันตั้งอกตั้งใจ ผมเป็นห่วงหมู่เพื่อนก็เป็นห่วงอย่างที่เราให้ฟังนี้แหละ เป็นห่วงทาง
ภาคปฏิบัติความพากความเพียรสติปัญญา เพราะอยู่ด้วยกันมันก็เห็นกันอยู่ที่นี่ มันบก
มันพร่องให้เห็นอยู่ ทั้งๆ ที่เจ้าชองก็พยายามเต็มกำลังความสามารถ แต่ก็พินไม่ได้ที่
เป็นช่องโหว่อันเป็นเครื่องหมายของกิเลสเปิดตัวออกมาให้เห็นๆ อยู่จนได้นั่นแหละ นี่
ละที่ดูว่ากล่าวก็เพราะสิ่งที่ทำให้เห็นมีอยู่ๆ คือไม่รอบกิเลสมันถึงแสดงออกมา ถ้า
รอบแล้วจะไม่มีอะไรแสดงออก จึงต้องได้ใช้ความระมัดระวังให้มาก

จิตใจเป็นของสำคัญ อย่ามีความสนใจกับสิ่งใดว่าเป็นของเลิศเลอมาจากที่ไหน
เป็นสิ่งที่เคยคลุกเคล้ากับหัวใจ ทำความทุกข์ทรมานแก่จิตใจมาแล้วมากมายเหมือนกัน
หมดไม่น่าสงสัย ก็มีอยู่ทางเดียวที่ความพ้นทุกข์เราไม่เคยพ้น เอาให้เห็นจริงจังซี อันนี้
ไม่เคย สิ่งเหล่านั้นเคยมาแล้วด้วยกัน ไปตื่นเต้นกับมันอะไร ไปติดอะไรกับมัน ไปหลง
อะไรกับมัน เหมือนหนึ่งว่าสิ่งเหล่านี้ไม่เคยมี เคยมาแล้ว เคยยิ่งกว่าเคย แต่การชำระ
จิตใจของเราด้วยความพากความเพียรเพื่อความหลุดพ้นนี้ เรายังไม่เต็มเม็ดเต็มหน่วย
มีบ้างก็เล็ก ๆ น้อย ๆ เอาให้ถึงขีดถึงแดน ให้จิตได้หลุดพ้นจากกิเลสโดยประการทั้งปวง
แล้วเป็นยังงี้ อันนี้เรายังไม่เคย ให้ได้เห็นในหัวใจของเราซึ่งเป็นนักบวช และมีหน้าที่
การงานเพียงอย่างเดียวเท่านั้นจะเป็นยังงี้

เทศน์เท่านั้น วันนี่เหนือ